

[Ivar Nørgaard.]

det kan være et led i en virksomheds politik at indskrænke produktionsstederne, herunder de danske, så mit tillægsspørgsmål er: følger handelsministeren og handelsministeriet ikke bestemte regler, og sørger man ikke for i visse tilfælde at sige nej, hvis man har en begrundet formodning om, at et opkøb fra tysk eller andre landes side er et udtryk for en bevidst reduktionspolitik?

Handelsministeren (Knud Thomsen): Jeg skal gerne bekræfte, at det naturligvis er hensigten, at denne opgørelse, når den til sin tid foreligger, vil blive gjort bekendt for folketinget; det er en selvfølge. Dernæst er forholdet det, at vi har indgået en liberaliseringsforpligtelse. Det betyder ikke, at der ikke føres kontrol; der skal gives tilladelser i de enkelte tilfælde, hvilket også medfører, at man kan følge de enkelte sager. Det ville være stridende mod OECDs liberaliseringstendens at gøre det til en betingelse; at en dansk virksomhed ikke må nedlægges. Det er der jo ingen der kan give garanti for inden for forretningslivet. Derimod findes der en almindeligt formet klausul, hvorefter man kan undlade at give en sådan tilladelse, hvis en eventuel nedlæggelse ville være til stor skade for det danske erhvervslev. Det har man ikke kunnet gøre med en dukkefabrik i Køge, det må jeg have lov til at fremholde, men jeg kan sige, at vi gennemgår hver enkelt sag. Det er nu engang svært at kigge ind i lever og nyre, men hvis man har indtryk af, at det drejer sig om investering med det formål at lukke en virksomhed, vil vi i alt fald i videst mulig grad udnytte de bemyndigelser, vi måtte have. Men man kan ikke kræve klausuler for fremtiden i den henseende.

Hermed sluttede spørgsmålet, og spørgetiden var dermed til ende.

Den næste sag på dagsordenen var:

Første behandling af forslag til lov om internationalt udviklings samarbejde.

(Lovforslaget (nr. 90) findes i tillæg A. sp. 1905, fremsættelsen i tidenden sp. 1745).

Lovforslaget sattes til forhandling.

Anden næstformand (Hanne Budtz): Jeg skal efter henstilling fastsætte en taletid på indtil 15 minutter i første omgang.

Niels Matthiasen: Det begyndte som en udfordring, en nøgtern erkendelse af, at den verden, vi havde kendt op til den anden verdenskrig, uhjælpelig var gået under. Det var i 1962 uhyre enkelt at begrunde forslaget til lov om teknisk samarbejde med udviklingslandene. Det er ikke nær så enkelt i dag, hvor vi skal revidere og ændre loven til en lov om internationalt udviklings samarbejde.

Vi har gjort vore erfaringer og har måttet erkende, at det ikke kan nytte at tale om bistandsarbejde, som om det kun var én ting. Forudsætningerne for bistandsarbejdet er politisk, kulturelt og økonomisk vidt forskellige alt efter, om det drejer sig om lande i Asien, i Afrika eller i Latinamerika. Det er sin sag, men det er ikke hele sandheden. Der er sket noget, som har forandret en positiv interesse hos mange mennesker til en lidt ligegyldig velvilje og skabt en krise selv hos dele af ungdommen om u-landsproblematikken. Der er hos mange opstået en tvivl om, hvorvidt vi med vor bistand virkelig hjælper udviklingslandene. Vi er kommet til at tvivle på rigtigheden af, at vi kommer med hele vor vestlige verdens ekspertise, planlægning og teknik, trænger os på og bryder udviklingslandenes traditionelle kulturmønster. Er det, vi gør, ikke kun et forsøg på ad andre veje end før at genopnå den indflydelse og fortjeneste, som vi havde tidligere? Er det hjælp, hvis det er rigtigt, at de fortjenester, industrilandene trækker ud af udviklingslandene, er langt større end investeringerne, og foretages disse investeringer som helhed efter hensynet til modtagerlandene og den udviklingseffekt, de har dér, eller betyder de i virkeligheden kun en kortsynet fordel, en kortsynet fordel, som på længere sigt forhindrer modtagerlandene i at få den naturlige arbejdsfordeling, udviklingsspredning og beskæftigelse, som skulle være meningen med investeringerne?

Der er ikke noget entydigt svar. Vi må erkende, at tingene er mere komplicerede, end vi troede. Alligevel, med alle forbehold for fejl og for tvivl, må jeg på socialdemokratiets vegne sige, at netop på grund af